

COVID-19 käitumisjuhend avalike ja kultuuriürituste korraldajatele ning kultuuriasutustele

Versiooni kuupäev: 28.06.2021

See juhend on tugimaterjal organisatsioonidele ja asutustele, kes korraldavad avalikes kohtades ja avalikkusele mõeldud üritusi ja koosviibimisi. Sellised üritused on näiteks avalikkusele avatud kaubandusüritused, kinoseansid, etendused, kontserdid, konverentsid, laadad ja festivalid. Samadest põhimõtetest on võimalik lähtuda ka kohaliku omavalitsuse üksuse volikogu istungite pidamisel, isikute vabatahtlike ühenduste üldkoosolekute pidamisel jms.

Juhend lähtub Vabariigi Valitsuse 19.08.2020 korraldusest nr 282 „COVID-19 haiguse leviku tõkestamiseks vajalikud liikumisvabaduse ning avalike koosolekute pidamise ja avalike ürituste korraldamise piirangud“ ning on muudetud järgmiste korralduste põhjal:

1. 12.11.2020 korralduse nr 282 muutmise korraldus nr 411
2. 23.11.2020 korralduse nr 282 muutmise korraldus nr 417
3. 03.12.2020 korralduse nr 282 muutmise korraldus nr 427
4. 10.12.2020 korralduse nr 282 muutmise korraldus nr 440
5. 23.12.2020 korralduse nr 282 muutmise korraldus nr 462
6. 15.01.2021 korralduse nr 282 muutmise korraldus nr 16
7. 30.01.2021 korralduse nr 282 muutmise korraldus nr 48
8. 19.02.2021 korralduse nr 282 muutmise korraldus nr 84
9. 26.02.2021 korralduse nr 282 muutmise korraldus nr 97
10. 03.03.2021 korralduse nr 282 muutmise korraldus nr 98
11. 09.03.2021 korralduse nr 282 muutmise korraldus nr 111
12. 01.04.2021 korralduse nr 282 muutmise korraldus nr 132
13. 22.04.2021 korralduse nr 282 muutmise korraldus nr 146
14. 13.05.2021 korralduse nr 282 muutmise korraldus nr 197
15. 28.05.2021 korralduse nr 282 muutmise korraldus nr 213
16. 01.06.2021 korralduse nr 282 muutmise korraldus nr 214
17. 10.06.2021 korralduse nr 282 muutmise korraldus nr 223
18. 17.06.2021 korralduse nr 282 muutmise korraldus nr 232

Vabariigi Valitsuse korralduste terviktekstid on kättesaadavad Riigi Teatajast ja internetileheküljelt www.kriis.ee/et/hadaolukorra-aegsed-oigusaktid.

Juhend on jagatud kolmeks osaks:

- 1) üldised nõuded kultuuri- ja avalike ürituste korraldamisele ja kultuuriasutustele;
- 2) suunised ja soovitused teemade kaupa (nt töötajate tervishoid, ohutus);
- 3) suunised ja soovitused ürituste liikide kaupa.

COVID-19 on nakkushaigus, mis levib inimeselt inimesele piisknakkuse kaudu, peamiselt lähikontaktil nakkusohtliku inimesega, kellel on iseloomulikud sümptomid. See tähendab, et viirust on võimalik saada nakatunud inimesega lähikontaktis olles või saastunud pindade ning käte kaudu. Viirus levib kiiremini siseruumides ning riskirühmadel (sh vanemaealistel) on suurem risk haiguse raskekujuliseks kulgemiseks, tüsistusteks ning haiglaravi vajaduseks.

Ettevalmistamisel tekkivate lisaküsimuste puhul on võimalik konsulteerida kohaliku omavalitsuse üksuse, Terviseameti ja Kultuuriministeeriumiga.

Juhendit täiendatakse piirangute leevendamise või tingimuste muutmise järgi.

1. Üldised nõuded kultuuri- ja avalike ürituste korraldamisele ning kultuuriasutustele

Maski ei pea alates 2. juunist 2021 enam avalikes siseruumides kandma. Mask või suu ja nina katmine on endiselt soovituslik kinnistes ja rahvarohketes kohtades, kus on halb ventilatsioon ja kus ei ole võimalik võõraste inimestega distantsi hoida. Terviseametil ja tööandjal on õigus määrata maskikohustust vajaduse põhjal.

Avalikus siseruumis tuleb arvestada hajutatuse nõudega. Hajutatuse nõude puhul tuleb võõrastest inimestest hoiduda viiruseleviku seisukohast mõistlikusse kaugusesse.

Avalike ürituste korraldamisel tuleb arvestada järgmist:

Siseruumides võib avalikul koosolekul ja üritusel (nt konverentsil, teatrietendusel, kontserdil, kinoseansil), aga ka meelelahutusteenuse osutamisel **hajutatuse nõuet järgides osaleda kuni 1000 inimest**. Ürituse korraldaja peab tagama küllastajate **hajutatuse** ürituse alal, välja arvatud istumisaladel.

Ruumi ventilatsiooni võimsusest lähtudes tuleks kahe eri publikuga ürituse (nt kinoseansi) vahele jätta piisav aeg puhastustöödeks ja ruumi ventileerimiseks (hästi ventileeritud ruumis on CO₂ tase <1000 ppm).

Välitingimustes tohib **piiratud alal toimuvast üritusest osa võtta kuni 5000 inimest**.

Toitlustusasutustel tuleb arvestada järgmist:

Nii siseruumides kui ka välialadel peavad olema kättesaadavad desinfitseerimisvahendid ning Terviseameti juhiseid järgides tagatud desinfitseerimisnõuete täitmine.

Huvihariduse ja -tegevuse korraldamisel tuleb arvestada järgmist:

Siseruumides on rühmategevus lubatud, kuid arvestada tuleb hajutatuse nõudega. Tegevustest tohib korraga osa võtta maksimaalselt **1000 inimest**.

Õues tohib tegevustest korraga osa võtta maksimaalselt **5000 inimest**.

NB! Kellaajalisi piiranguid ühegi ürituse ega tegevuse puhul enam ei rakendu.

Avalikud üritused, mille osalejatele kehtestatud **tingimused võivad eelnimetatust erineda**, on lubatud järgmistel juhtudel:

1. tegemist on ülekaaluka ühiskondliku või riikliku huviga üritusega;
2. ürituse toimumise asukoha kohaliku omavalitsuse üksus on esitanud seisukoha tegevuse elluviimise kohta;
3. Terviseamet on esitanud arvamuse ürituse korraldaja COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse SARS-CoV-2 leviku tõkestamiseks koostatud riskide maandamise plaani sobivuse kohta.

Avalike sündmuste puhul, mille kohta annab loa kohaliku omavalitsuse üksus, teeb viimase otsuse kohaliku omavalitsuse üksus. Üksusel on õigus vajaduse järgi piiranguid kitsendada.

Alates 14. juunist saab korraldada ka üldistest nõuetest **suurema osalejate arvuga üritusi**, kui neil osalevad negatiivse testitulemusega, COVID-19 haiguse läbi põdenud või selle vastase vaktsineerimiskuuri läbinud inimesed. Vt täpsemalt: <https://www.kul.ee/covid-tervisetoend>

2. Suunised teemade kaupa

NB! Tegemist on prognoosiga. Kui epidemioloogiline olukord ei ole avalike ürituste korraldamiseks soodne, ei ole eeltoodud osalemispiirangute leevendamist võimalik rakendada.

Kõik olulised üldjuhendid (puhastus, toitlustus, haigestumine viirusesse töökohal jm) leiab Terviseameti kodulehelt: <https://www.terviseamet.ee/et/koroonaviirus/koroonaviiruse-haigus-covid-19-trukised-ja-juhendmaterjalid>.

Telefonidesse soovitame laadida **HOIA rakenduse**: <https://www.hoia.me/>.

Palume korraldajatel jagada infot HOIA rakenduse ja muude meetmete kohta.

Kampaania materjalid leiab aadressilt <https://www.kriis.ee/et/koroonaviiruse-trukised>.

Töökorraldus

- Korraldaja valib töötajatele isikukaitsevahendid riskianalüüsi põhjal, hinnates töötajate riskirühma kuulumist ja töö eripära. Riskianalüüsis hinnatakse töökeskkonnast tulenevaid riske (sh nakkusohtu) ning meetmeid nende riskide maandamiseks.
Vt ka juhendit, kuidas teha riskianalüüsi töötajate ohutuse kaitsmiseks: <https://www.tooelu.ee/et/tootajale/tookeskkond/Tookeskkonna-ohutegurid/Bioloogilised-ohutegurid/Koroonaviirus-kui-bioloogiline-ohutegur>.
- Kõigile, kelle töö iseloom seda võimaldab, tuleb võimaldada kaugtööd.
- Koosolekuid tuleb pidada eelistatult elektrooniliste sidevahendite kaudu. Kui see pole võimalik, siis peaksid osalejad:
  - hoidma üksteisest mõistlikku distantsi, vältima kätlemist jm otsest kontakti;
  - kandma maski;
  - järgima head respiratoorset ja kätehügieeni;
  - hoidma koosolekuruumi ukсед võimaluse korral avatuna, et vältida ukse linkide katsumist.

Ohutus

- Ürituse korraldaja tagab turvateenistujate või abipersonali olemasolu üritusel piisavas ulatuses, kindlustades ürituse iseloomu ja küllastajate arvu silmas pidades võimekuse kontrollida käitumisjuhendis kirjeldatud nõudeid.
- Sündmuse korraldaja tutvustab turvateenuse pakkujatele või abipersonalile käesoleva juhendi põhimõtteid, sh nõudeid isikute terviseohutuse tagamiseks.
- Turvatöötaja suhtleb haigussümptomeid omava ürituse küllastajaga mõistvalt, tutvustades talle rahulikult sündmuse küllastamise tingimusi ja (korraldaja varem kehtestatud) eeskirju ning olulisust tagada olukorras nakkusohutus nii temale kui kõigile teistele üritusel osalejatele.
- Korraldaja, turvatöötaja või muu korraldatava tegevuse eest vastutav isik võib küllastaja ürituselt ära saata (kooskõlas kehtestatud küllastamise tingimuste ja eeskirjadega) vaid äärmisel vajadusel,

kui isikul on ilmselged haigusnähud. Korraldaja võib isiku nõusoleku korral mõõta tema kehatemperatuuri ainult kontaktivaba termomeetriga. Selle, kuidas ja milliste sümptomite puhul reageerida, leiab ülevaate Terviseameti koostatud juhendist (vt lisa 2).

- Ürituse korraldaja tagab tugipersonali, sh turvateenistujate ja abipersonali esmaste kaitsevahendite korrektse kasutamise (prillid, maskid, kindad).

Ettevalmistus

- Sündmuste korraldajad koostöös sündmusteks sobivate ruumide ja alade rentijaga arvutavad kasutuses olevate ruutmeetrite või sisetingimuste korral ruumide tehniliste nõuetele järgi (ruumide korral kuni 50% täituvuse ja distantsi hoidmise võimaluste järgi) välja maksimaalse isikute koguarvu ja tagavad, et piiranguid täidetakse, v.a statsionaarsete istekohtadega siseruumides.
- Korraldaja teavitab külastajaid pileti ostmisel ja broneerimisel ning sisenemisel, et üritusele/asutusse ei ole lubatud inimesed, kes on viimase 14 päeva jooksul haigestunud COVID-19-sse või olnud kontaktis kinnitatud COVID-19 haigestunuga või kellel on respiratoorse nakkushaiguse sümptomid (nt palavik, kuiv köha, hingamisraskused). Täiendavalt teavitab korraldaja külastajaid pileti ostmisel, broneerimisel ja ürituse alale sisenemisel, et respiratoorsete nakkushaiguse sümptomitega inimesed võidakse ürituselt koju saata. Korraldaja ei pea üritusel tegema osalejate meditsiinilist kontrolli, kuid tagama, et Vabariigi Valitsuse korraldust täidetakse, haigustunnustega inimesed saadetakse koju või raskete haigustunnuste puhul kutsutakse kiirabi.
- Korraldaja teavitab piletiostjat pileтите ümbervahetamise või tagasiostmise tingimustest ja võimalustest, kui piletiostja on sunnitud osalemisest tervislikel põhjustel loobuma.
- Korraldaja tagab samas ruumis toimuva kahe erineva sündmuse vahel vajaliku aja puhastus- ja desinfitseerimistööde ning ventileerimise jaoks. Siseruume tuleb puhastada iga päev enne ja pärast ürituse vm kogunemise toimumist. Ventileerimise kontekstis soovitame järgida TTJA juhist: <https://ttja.ee/media/139/download>

Osalejate ohutus

- Sündmusel osalejaid tuleb sündmuse külastamise tingimustest ja eeskirjadest teavitada nii piletimüügil, broneerimisel kui ürituse alale sisenemisel. Teavitust teha asutuse/korraldaja eri kanalite kaudu: veebilehel ja sotsiaalmeedias, nii tekstina kui piktogrammidenas asutuses kohapeal, sh välisustel, piirdeaedadel.
- Riskirühma kuuluvatel isikutel (vanemaealistel ja kroonilisi haigusi põdevatel isikutel) tuleb võimaluse korral sündmusel osalemist vältida. Soovituse täitmise eest vastutab eelkõige igaüks ise, hinnates enda tervislikku seisukorda.
- Piletimüük tuleb võimalikult suurel määral viia internetipõhisele eelmüügile ning tagada maksimaalselt võimalus tuvastada tegevuses osalevad isikud ja nende istekoht tegevuse toimumise ajal. Need meetmed on vajalikud olukordadeks, kui tegevuses on osalenud COVID-19 positiivne isik ning välja on vaja selgitada tema lähikontaktid. Kui eelmüügi süsteem pole võimalik, tuleb kasutada võimalikult palju kontaktivabu maksemeetodeid (nt viipemakse, mobiilimakse, QR-koodiga mTasku makse).
- Võimaluse korral tuleb üritusel osalejad registreerida. Selleks tuleb kasutada eelistatult elektroonset eelregistreerimist või selle võimaluse puudumisel registreerida osalejad kohapeal.
- Sissepääsul tuleb tagada võimalikult kontaktivaba, minimaalsete järjekordadega ja ohutu distantsiga pääsmete kontroll. Töö tuleb korraldada nii, et külastajatel on järjekorras võimalik hoida distantsi ja tulla piletimüüjale/-kontrolörile vajaduse korral lähemale ainult piiratud ajaks. Põrandal või maapinnal tuleb distantsi hoidmiseks kasutada tähiseid/infosilte või avalikel üritustel täiendavaid piirdeid (vabas õhus tõkendid, suunaviidad).
- Publikule selgete juhiste tagamiseks nummerdab või määratleb korraldaja mõnel muul üheselt mõistetaval viisil istekohad ja inimeste liikumissuunad määratud kohtadele või tagab inimeste

paiknemise n-ö erinevates tsoonides publikualal (piletil sobiva märgistusega), et vältida inimeste kogunemist (sh ühiskasutatavates ruumides).

- Korraldajad tagavad osalejatele võimalused käte desinfitseerimiseks (vähemalt väljaspool tualetti ning ürituse alale või ruumi sisenemisel ja väljumisel) ja pesuks. Lisaks tuleb küllastajate liikumisteedele nähtavasse kohta asetada käte desinfitseerimisvahendid. Desinfitseerimisvahendid peaksid kindlasti olema (järskude) treppide juures, mille kasutamisel on käsipuust kinnihoidmine vältimatu, ning toitlustuse pakkujate juures.
- Korraldaja varustab sündmuse territooriumi piisava mahutavusega, kontaktivabalt avatavate ja lihtsasti tühjendatavate prügikastidega ning tagab publiku arvust lähtudes piisava hulga tualette. Korraldaja tagab tualettide regulaarse koristamise (sh ürituse ajal) ning ürituse alal voolava vee, seebi, käte kuivatamiseks paberrätikute ja jalaga avatava jäätmekonteineri olemasolu. Desinfitseerimis- ja pesukohtade juurde tuleb paigaldada vastavad piltjuhised.
- Ühiskasutatavaid ruume ja sagedasti katsutavaid pindu (sh kaardimakseterminali klaviatuuri, müügikassat, kuvarit, klaviatuuri jm müügikohtade aparatuuri, tualetti) tuleb märgpuhastada iga 2–4 tunni järel.
- Sündmuse toimumise paiga sissepääs tuleb avada piisava ajavaruga (vähemalt 30 minutit enne ürituse algust), lähtudes prognoositavast publiku hulgast, et tagada küllastajate reeglitele vastav sisenemine, sh distantsi hoidmise võimalus. Võimaluse korral tuleb inimeste saabumist ja lahkumist ajastada, määrates piletil kindla saabumisaja; korraldada inimeste ruumidest või ürituse alalt lahkumine ridade, sektorite kaupa või muu süsteemi abil.
- Toitlustamisel ja alkoholimüügil tuleb lähtuda tingimustest, mis sel perioodil toitlustussektorile rakenduvad. Korduvkasutatavaid nõusid (sh joogikõrsi) tuleb enne taaskasutamist hoolikalt kõrgel temperatuuril pesta.
- Kõik teenused (toitlustus, infopunkt jm) tuleb ürituse alal paigutada võimalikult hajutatult, et osalejad peaksid võimalikult vähe üksteise lähedal seisma.
- Kui asutusel on riidehoid, tuleb läbi mõelda selle kasutamise kord. Lubatud on nii teenindajaga kui iseteenindusega garderoob. Korraldaja peaks tagama, et garderoobis oleks desinfitseerimisvahendid ja ei tekiks järjekordi. Garderoobitöötaja peaks kasutama kaitsekindaid, vajaduse korral ka maski ning pesema või desinfitseerima regulaarselt käsi.
- Lähtudes ürituse või asutuse riskianalüüsist tuleb vajaduse korral suurendada turvatöötajate või abitöötajate arvu.
- E-poe olemasolul tuleb soodustada selle kasutamist alternatiivina füüsilisele poele.

Töötajate ohutus

- Jälgida tuleb töötajate, sh kõigi üritusega seotud teenusepakkujate tervist.
- Töötajatele tuleb võimaldada regulaarset kätepesu vee ja seebiga vähemalt iga kahe tunni järel. Soovitatav on pakkuda käte kreemitamise võimalust.
- Kätepesu võimaluse puudumisel tuleb käsi võimaluse korral desinfitseerida käte antiseptikumiga, mille on tootja ette näinud viiruste hävitamiseks.
- Tuleb kontrollida, et töötajad on kaitsevahendite korrektsest ja ohutust kasutamisest (sh paigaldamisest ja eemaldamisest) teadlikud.
- Riskirühmadesse kuuluvate töötajate (eelkõige vanemaealiste ning krooniliste haiguste ja immuunpuudulikkusega inimeste) kokkupuudet osalejatega tuleb võimaluse korral minimeerida.
- Vajaduse ja võimaluse korral tuleb kassa ette paigaldada pleksiklaas või kasutada visiire.

Siseõhu ja vee kvaliteet

- Hoones, kus puudub soojustagastusega sissepuhke- ja väljatõmbeventilatsioon või see ei toimi, peab ruume intensiivselt tuulutama. Näiteks 15 minuti jooksul, kui sisenetakse ruumi, kus on enne teised inimesed viibinud, või vähemalt üks kord tunnis.

- Kui hoonel on toimiv ventilatsioonisüsteem, peab see hoone kasutamise ajal ning vähemalt kaks tundi enne ja pärast hoone kasutamist töötama maksimaalsel projekteeritud tootlikkusel.
- Hoonepõhise tagastusõhuga ventilatsioonisüsteemi peab täielikult ümber lülitama välisõhule, sulgedes selleks tagastusõhuklapid ja avades värskeõhuklapid.
- Majandus- ja taristuministri määrusega kehtestatud nõudeid ei kohaldata hoone kohta, mis ei ole kasutuses vähemalt 60% ulatuses. Näiteks vähenenud kasutusintensiivsusega hooned, kus vähemalt 60% töötajatest on kaugtööl, ja näitusesaalid, mille külastatavus on vähenenud vähemalt 60%. Vähenemise protsendi arvutamisel tuleb lähtuda kasutatavatele ruumidele tuleohutusnõuetega ettenähtud kasutajate arvu piirangust. Vajaduse korral tuleb konkreetsetes ruumis või hoones lubatud kasutajate arvu täpsustamiseks konsulteerida Päästeametiga.
- Juhul, kui eriolukorra väljakuulutamise/tegevuse lõpetamise algusest alates ei ole hoones joogivett tarbitud või selle tarbimine on olulisel määral vähenenud, peab enne joogivee kasutamist kasutamata torustikud korralikult läbi puhastama. Selleks tuleb täielikult avada kõik kasutuseta olnud kraanid ning lasta veel voolata seni, kuni see saavutab veevõrgu temperatuuri ega ei muutu enam.
- Hoonetes, kus on soojavee boilerid ja soojaveearustussüsteemid pikalt kasutuseta seisnud, tuleks samuti kõik kasutuseta olnud kraanid avada ja loputada. Boilerites seisnud vesi on soovitatav välja lasta, vajaduse korral puhastada ning kuumutada värsket vett vähemalt 60 kraadini. Tööde tegemisel tuleb olla ettevaatlik, et ennast ega hoones viibijaid kuuma veega mitte põletada.
- Veendumaks, et veekvaliteet vastab nõuetele, on soovitatav teha ka mikrobioloogiliste näitajate analüüs. Kui selgub, et veekvaliteet nõuetele ei vasta, soovitakse pöörduda hoone omaniku, veekäitleja või muu pädeva asutuse poole, et teha torustike põhjalikum loputus ja desinfitseerimine. Seejärel teha vee mikrobioloogiline analüüs uuesti.

Asutus või ürituse korraldaja võib kehtestada eelnimetatud nõuetest rangemaid nõudeid, kui see aitab viiruse leviku tõkestamisele kaasa.

3. Soovitused ürituse liikide kaupa

Kontserdi- ja etenduse korraldus

- Korraldaja tagab, et publiku ja esinejate vahele jääv ala oleks nakkusohutuse tagamiseks piisav.
- Korraldaja tagab esinejatele isiklike asjade ja esinemiseks vajalike esemete hoiustamise ning sanitaartingimustele vastava esinemiseks ettevalmistamise ala (riietevahetuseks, grimmiks) ja tualetid.
- Korraldaja tagab laval olevate ühiskasutatavate esemete puhastamise/desinfitseerimise enne ja pärast iga esinejat (kui esitus seda võimaldab).
- Korraldaja tagab, et publikualal olevad tehnilised üksused (nt heli- ja valguspult) on nakkuse võimaluse vähendamiseks selgelt märgistatud ja publikust piiretega eraldatud.
- Publiku kohtumised esinejatega (tänamine, lilled andmine, autogrammide jagamine vms) on lubatud, kui kohtumist ja nimetatud tegevusi on võimalik korraldada kontaktivabalt või inimeste kogunemist piirates.
- Korraldajad, kes on plaaninud kaasata sündmustele välisriigi kodanikest esinejaid või osalejaid, lähtuvad otsuste tegemisel Eestis ja välisriigis kehtivatest piirangutest, mis on kehtestatud inimeste liikumisele, ja liikumisega seotud reeglitest (nt karantiin nõudest).
- Vabaõhusündmustel tuleb parkimine reguleerida nii, et arvestatud on kehtestatud distantsi vajadust, korraldaja vastutab vajaduse korral täiendavate turvameetmete tagamise eest parkimise sujuvaks korralduseks ning autoga küllastajate informeerimiseks ja liikumise suunamiseks.

Kogu päeva kestvate või mitmepäevaste vabas õhus toimuvate avalike ja kultuuriürituste korraldus (festivalid, rahvakultuuriüritused jms)

- Korraldajal tuleb kogunemiste ja tunglemise vältimiseks tagada inimeste hajutatuse, liikumissuunad ja trajektoorid.
- Korraldajal tuleb ülerahvastumise vältimiseks (sh piletita sündmuste puhul) piirata avaliku ürituse küllastajate arvu, arvestades sündmuse ala suurust. Võimaluse korral tuleb inimeste küllastamist ajastada, määrates neile küllastamiseks teatud ajavahemiku.
- Korraldajal tuleb vajaduse korral tagada esmaabipunktid ja meditsiinilise personali olemasolu, lähtudes sündmuse toimumise ajal kehtivatest nõuetest ning ürituse iseloomust. Osaleja haigestumise korral tagatakse koht, kus haigestunud isik saab soovi korral oodata transpordivahendi või kiirabi saabumist, et ürituse territooriumilt lahkuda.

Lisa 1. Vabariigi Valitsuse korraldus

Leitav internetileheküljelt www.kriis.ee.

Lisa 2. Kõige sagedamini esinevad COVID-19 sümptomid

Viirus levib inimeselt inimesele piisknakkuse kaudu, peamiselt lähedasel kontaktil nakkuskahtlase inimesega, kellel on nakkusele iseloomuslikud sümptomid.

Kõige sagedamini esinevad COVID-19 sümptomid on palavik ja kuiv köha. Ühe või mõlema esinemisel inimesi üritusele lubada ei tohiks. Kuna haigustunnuseid võib olla keeruline kindlaks teha, peab üritusel haigena mitte osalemine olema eelkõige inimese enda vastutus.

Kõige sagedamini esinevad COVID-19 sümptomid ja nendele reageerimine:

Sümptomid (esinemise sagedus %)	Reageerimine
palavik (esinemissagedus 89,9% COVID-19 juhtudest);	Temperatuur > 37,5°C – inimest üritusele mitte lubada, saata ta koju, soovitada pöörduda perearsti poole
kuiv köha (67,7%);	Inimest üritusele mitte lubada, saata ta koju, soovitada pöörduda perearsti poole
väsimus (38,1%);	Ei ole võimalik tuvastada
rõga (33,4%);	Ei ole võimalik tuvastada
hingamisraskused (18,6%);	Kutsuda kiirabi
kurguvalu (13,9%);	Ei ole võimalik tuvastada
peavalu (13,6%);	Ei ole võimalik tuvastada
lihaskrambid ja liigesvalu (14,8%);	Ei ole võimalik tuvastada
krampid (11,4%);	Kutsuda kiirabi
iiveldus ja oksendamine (5,0%);	Kutsuda kiirabi
ninakinnisus (4,8%);	Ei ole võimalik tuvastada
kõhulahtisus (3,7%);	Ei ole võimalik tuvastada
veriköha (0,9%);	Kutsuda kiirabi
silmade ärritus (0,8%).	Ei ole võimalik tuvastada